

183. Et propterea in Presbyteratu per primam materiam, & formam character imprimitur: Per secundam verò, vel novus character imprimitur, vel prior extenditur, & ampliatur, ut in num. 4. quia duæ potestates Ordinis distinctæ, & completæ, recipiuntur. Vide num. 10.

184. In casibus autem, in quibus esset reiteranda Ordinatio sub conditione, posset reiteratio fieri quolibet anni tempore à quocumque Episcopo in Oratorio privato, & absque cæteris ceremoniis, suppleto tantum id, in quo est dubium.

185. Sacerdotio insignitus debet sub mortali communicare, quia participare debet de suo sacrificio; huiusmodi autem præceptum se communicandi non est pro initiatis illis Ordinibus, sive minoribus, sive maioribus, sed solum consilium; hinc minores conferri solent post prandium.

186. De Ordine agunt Scotus in 4. d. 24. q. unic. §. De tertio art. Magistrus disp. 19. q. 1. 2. Leander de Sacram. tract. 6. Tamb. tom. 2. p. 72. Joana Cruz pag. 448. Fagnanus lib. 1. & 3. Gobat tom. 1. tract. 8. Ant. à Spir. S. de Sacram. tract. 9. Mendo, & Aloza. Vide tom. 1. de Sacram. verb. Minister.

CAPUT II.

DE SACROSANCTO SACRIF. MISSÆ.

Quid sit Missa, & Eucharistia.

MISSA

187. **E**ST sacrificium incrementum consistens in consecratione panis, & vini, ac consumptione: dicitur incrementum, quia in eo non effunditur sanguis, sicut in ara Crucis, sed significatur sacrificium crucentum Crucis.

188. Sacrificium Missæ tres actiones principaliter importat: Consecrationem, Oblationem, & Consumptionem, licet essentialiter in consecratione, & consumptione consistat. Nomine oblationis venit oblatio, quæ fit post consecrationem, quæ est oblatio sacrificii: minimè, quæ fit ante, quæque dicitur oblatio materia.

Et recipit ab illis verbis: Unde, & memores usque ad: Supplices includit.

189. Ejus Minister est solus Sacerdos. Offerens per se primò est Sacerdos in persona Christi, reliqui autem fideles per Sacerdotem.

Eucharistia

190. Est Sacramentum Corporis, & Sanguinis Christi sub speciebus panis, & vini ad spirituale anime refrigerium à Christo institutum.

191. Licet qualibet species, inò qualibet pars speciei sit integrum Sacramentum, ita ut Sacramentum Eucharistie sub speciebus panis, & vini physicè, & materialiter specie differat; moraliter tamen, & in ratione Sacramenti est unum specie infima Sacramentum, utpotè ordinatum ad unum specie infima finem.

192. Consecratio sub utraque specie est de Jure Divino, ita ut etsi validè, illicitè tamen alteram tantum speciem quis consecraret, etiam in gravi necessitate: v. gr. dandi moribundo Viaticum.

193. Partes essentielles Eucharistie sunt materia, & forma; intentio verò solum est conditio sine qua non.

Materia

194. **E**ucharistia duplex est, remota, & proxima: remota est substantia panis, & vini, quæ transit; proxima verò sunt species panis, & vini, quæ permanent.

De materia autem tantum remota sermo instituitur.

195. Materia igitur pro valida consecratione debet esse moraliter, & sensibiliter præsens; non est autem necesse, ut percipiatur in se, sed sufficit, si percipiatur in suo continente, nempe panis in pyxide, etiam clausa: vinum in calice, etiam cooperto, & panis in canistro; unde non est opus, ut materia tangatur, aut videatur; idque est verum, quoties cooperimentum se habet per modum proximi continentis; scèus, si talis habitudo ad materiam non habetur. Unde invalida est consecratio, si materia sit in tabernaculo clausa, aut paries interponatur; tunc namque moraliter tollitur præsentia sufficiens ad verificanda pronomina demonstrativa hoc, hic. Idem est dicendum, si materia sit ad prospectum, sed valde distans, ut si distat centum passibus; validè autem consecratur, si sit propinqua, quod ex morali prudèntium judicio pendet. Henriquez putat, sufficere, si sit propinqua per viginti, aut triginta passus, de quo alii dubitant.

Panis

196. **I**gitur pro valida consecratione Corporis, est solus Panis usualis triticeus, Panis scilicet ex farina triticea, & aqua naturali mixtus, & igne coctus. Hinc non est apta materia Panis ex hordeo, leguminibus, &c. vel aqua artificiali, v. gr. aqua rosacea, butyro, aut alio liquore confectus, aut tandem Panis non coctus: vel coctus non per modum panis, sed frixus, vel elixus; quia huiusmodi Panis non dicitur simpliciter Panis, sed cum addito, hordeaceus, crudus, &c. nomine namque Panis simpliciter secundum communem existimationem venit panis ex farina triticea, & aqua naturali mixtus, & igne coctus. Non sufficit confectus ex aqua maris; quia non est usualis.

197. Hostia, cui est admixtum hordeum, est valida materia consecrationis, si non sit tantum, ut sit mutata substantia Panis triticeæ, sed triticum prædominetur.

198. Esto ad valorem Sacramenti sufficiat, si huiusmodi Panis triticeus sit azymus, vel fermentatus; ex præcepto autem, & sub mortali in suis Ecclesiis, Latini in azymo, & Græci in fermentato tenentur conficere: nec excusat necessitas v. gr. dandi Viaticum. Vide tom. 1. de Sacram. de Materia, & Forma.

Vinum

Vinum

199. **P**RO valida consecratione Sanguinis, debet esse folius vitis. Hinc est ineptus omnis alius liquor, agrestis aut acetum: in multa autem valida est consecratio, sed illicita, quia est vinum impurum habens admixtas fœces non consecrabiles. Non valet, si sit congelatum.

200. Vino consecrando est parum aquæ miscendum, non ex necessitate Sacramenti, sed præcepti, & sub mortali; quæ aqua non debet tertiam vini partem excedere, alioquin redderet materiam dubiam, & proinde non consecrabilem.

Forma

201. **C**onsecrationis panis sunt hæc verba: Hoc est enim Corpus meum; ubi omnia sunt essentialia, præter particulam enim quæ est solum de præcepto; unde ejus omisio est mortalis.

Verba consecrationis vini sunt: Hic est enim Calix Sanguinis mei, novi, & æterni Testamenti, mysterium fidei, qui pro vobis, & pro multis effundetur in remissionem peccatorum; ubi omnia essentialia sunt quoad valorem. D. Thom. 3. p. q. 78. art. 3.

202. Qui mutaret verba essentialia, ita ut variaretur significatio, non conficeret Sacramentum; si verò ita mutaret, ut significatio non variaretur, ut si diceret: Hic est Sanguis meus, conficeret, sed peccaret mortaliter.

203. Dubia sunt hæc formæ. 1. Hic est Corpus meum. 2. Ecce Corpus meum. 3. Hæc est caro mea. 4. Memm est hoc Corpus. 5. Hoc corpus est meum. Quia non significant conversionem panis in Corpus Christi.

204. Verba profertur debent significativè, & formalitèr in persona Christi, sive assertivè, sive recitativè, & historicè, juxta opiniones diversas.

205. In rubricis habetur, quòd si non recorderetur celebrans, se dixisse ea, quæ in consecratione communiter dicuntur, non inde turbetur; si verò ei constaret, quod omiserit aliquid eorum, quæ sunt de necessitate Sacramenti, videlicet Formam, seu partem formæ consecrationis, Formam resumatur, & cætera per ordinem proficiatur.

Si autem valde profubillerit dubitet, se aliquid essentialè omisisse, Formam saltem sub tacita conditione repetat; si tamen non est de necessitate Sacramenti, non resumatur, sed procedat ulterius. Ita ibi.

Intentio

206. **Q**uia est voluntas aliquid agendi, cujus gratia cetera sunt, est quadruplex: actualis, virtualis, habitualis, & interpretativa.

207. Actualis est; quæ quis actu intendit aliquid facere; estque duplex, directa scilicet, & reflexa. Directa est, quia quis advertens quod facit, volens illud agit, sed non advertit per alium actum reflexum, se talem volitionem habere. Reflexa est, quæ quis advertens, & volens quod agit, per aliam cognitionem reflectit, se advertere, & velle quod agit.

208. Virtualis est, intentio actualis præterita, non retractata, virtualitèr permanens in aliqua uno, quod remaneat in homine, & influit in opus: v. gr. heri proposui ire Neapolim; hodie autem nihil cogitans inquiri media, & navim ascendendo; in quo cala, dico habere intentionem virtualem, in quantum intentio actualis præterita in se reliquit quid unum per quod moveor ad media applicanda, quæ ad finem heri propositum, & nunc non cogitatum conducent; & in proposito, si mane in cella habeo intentionem actualem celebrandi, & conficiendi Corpus, & Sanguinem Christi, hinc nihil amplius de celebratione cogitans accedo ad Sacramentum, & postquam ibi plures Sacerdotes celebraturus expectavi, adhuc nihil cogitans celebros; dicor celebrare cum intentione virtuali, quatenus actio, & expectatio media est in virtute intentionis actualis præteritæ, ex vi cujus tandem virtualitèr moveor ad celebrandum.

209. Habitualis est habitus, & usus ex præteritis intentionibus generis, ut si quis ad celebrandum accederet, nulla intentione præmissa, sed per simplicem usum.

210. Interpretativa, quæ etiam indirecta dicitur, est, quæ quis vult aliquid non in se, sed tantum in causa; ut si quis sciens, se in ebrietate esse solitum occidere homines, velit ebrietatem; tunc homicidium sequens dicitur interpretativè, ac indirectè volitum, & intentum.

211. Ad validè, & licitè consecrandum sufficit intentio actualis, aut virtualis: non sufficit autem habitualis, aut interpretativa, quia consecratio fieri debet modo rationali, & humano, minime modo brutali; actio autem per intentionem habitualem, aut interpretativam facta non est in se libera, sed sic potest fieri ab amente, vel ebrio.

Intentio actualis est melior, sed non necessaria.

212. Pro intentione virtuali est attendendum, ut intentio actualis præterita non sit retractata, aut moraliter interrupta; non esset moraliter interrupta, si habita priori intentione celebrandi, ad Sacramentum pergens ab illa intentione distractus, & ob supervenientem causam per breve spatium iter divertas; tunc enim præsertim interruptio physica non censetur interruptio moralis; scèus, si è Conventu exires ad litigium persequendum, &c. tunc utique rediens non diceretur celebrare ex vi intentionis præteritæ virtualitèr permanentis, sed fortè solum ex vi intentionis actualis dir. &c. & exercitæ, quam homines communiter in operationibus liberis solent habere.

213. Unde ad tollendos scrupulos est attendenda distinctio intentionis actualis directæ, & reflexæ: multi namque scrupulos sæpè existimant; intentionem actualem non habuisse, quia non habuerunt actualem reflexam, cum revera actualem directam haberint, quam quidem (ut dixi) communiter in nostris operationibus liberis habemus: dum enim sibi berè lego, habeo intentionem, & voluntatem legendi.

di, esto alio actu reflexo hujusmodi intentionem, & voluntatem non agnoscam.

Hinc Tamb. inquit, vix moraliter fieri posse, ut aliquando non addit intentio actualis consecrandi; quando enim Sacerdos in domo statuit Missam celebrare, quando in Missa dicit: *Fiat Sacrificium nostrum, ut placeat tibi.* Item: *Ut nobis Corpus, & Sanguis fiat dilectissimi Filii tui:* imò, & quando actu consecrat, verba profertens, actionesque sacras exhibens, quid aliud facit, nisi saltem in actu exercitio consecrationem intendere? Hæc ille.

De Materia, supra quam cadere debet intentio.

214. **S**acerdos, si acceptis pluribus Hostiis consecrandis, quando venit ad actum consecrationis, non advertit, nisi ad unam, quam habet in manu, & supra eam verba profert, omnes consecrat ratione intentionis virtualis.

215. Si habens intentionem limitatam consecrandi decem Hostias, nec plures, nec pauciores; post consecrationem verò inveniat, fuisse undecim, aut novem, nullam consecravit, quia intentio fuit taxativa, & exclusiva numeri majoris, & minoris numero denario.

216. Si habuit intentionem limitatam consecrandi decem, sed non exclusivam numeri minoris, tunc si inventa fuerint undecim, nulla erit consecrata; si verò novem, omnes erunt consecratae. Ratio est, quia numerus novem includitur in numero denario, non sic numerus undecim.

217. Intendens unam partem, v. gr. mediam partem Hostiæ non designatam consecrare, nihil consecrat, quia in nihil determinatè fertur intentio; si verò determinatè, v. gr. mediam partem dexteram Hostiæ consecrare intendat, sacrilegè, sed validè eam solam partem consecrat, quia est pars determinata.

218. Intentio autem prudentis, & docti Sacerdotis non debet esse limitata, sed esse debet ad omnem materiam sibi presentem.

219. Hinc Sacerdos nesciens numerum Hostiarum, imò putans, esse decem, esto postea invenit undecim, aut novem, omnes consecravit, si habuit intentionem omnes presentes consecrandi, ut de prudente Sacerdote præsumitur; quia (ait Tamb.) ignorantia, aut error intellectus non obstant intentioni practicæ volenti omnes presentes, & sibi in conspectu cognitas consecrare.

220. Hac ratione, quando Sacerdos unam Hostiam præparavit, à Sacrificiis verò, Sacerdote incito, mutatur illa, & ponitur alia, aut quando putans, se tenere unam Hostiam, post consecrationem invenit, fuisse duas simul junctas, ritè, & validè eas consecravit, quia in his casibus alia Hostia est in conspectu cognita, & proinde cadit sub prudenti intentione consecrandi totam materiam presentem.

221. Secus autem est, si particula esset prorsus ignota, uti esset, si Sacrificia, incito Sacerdote, po-

suisset supra corporale, & altare sacramentum particulam, & Sacerdos non adverteret, eam non remanere consecratam, docet probabilior sententia contra Dianam, quia voluntas non fertur in prorsus incognitum: unde intentio quantumvis prudens non extenditur ad formulam prorsus ignotam.

222. Si per alicujus incuriam miscantur formulæ consecratae cum non consecratis; consecratur totus cumulus, cum intentione consecrandi illas, quæ consecratae non sunt; ut enim intentio determinatè feratur in materiam, non requiritur distincta ejusdem materiae cognitio, sed sufficit confusa alioquin in pyxide plena formulis, cum non omnes cognoscantur distinctè, vana esset consecratio, quod est contra praxim fidelium.

De Particulis extra Corporale.

223. **S**acerdos celebraturus habuit in sacrificia intentionem consecrandi particulas, sed Minister eas in pyxide posuit supra altare, minimè supra aram consecratam, Sacerdos autem consecravit Hostiam majorem, absque ulla particularum memoria; quaritur, an fuerint consecratae?

Resp. triplicem distinguendo casum, vel enim primò, pyxis fuit posita supra aram, & supra corporale; vel secundo, extra aram, & Corporale in cornu; vel demum tertio, supra corporale, sed extra aram, quatenus corporale solet plus se extendere, quam ara.

In primo casu esse consecratas, certum est, ex num. 218. idque est verum, etiam si Sacerdos non aperuerit pyxidem, quando verba protulit, quoniam non est opus, ut videatur materia, sed sufficit, quod sit præsens, & demonstrabilis per pronomen *hoc*, ut est materia clausa in pyxide, & qualis non est, si sit clausa in tabernaculo, vel post parietem, & hac ratione à Sacerdote profertente verba non est necesse, ut videatur vinum.

In secundo casu dico, eas particulas non esse consecratas, quia consecrare extra aram, & corporale est peccatum, esto valida sit consecratio, adeoque cum omnis Sacerdos præsumendus sit habere intentionem ritè, & sine peccato consecrandi, præsumitur, noluisse in recentiori situ consecrare.

In tertio casu difficultas est, an consecrare Hostias supra corporale, sed extra aram consecratam, vel è converso, sit peccatum? Et quia communior sententia docet, esse peccatum, ideo dicendum est, hujusmodi particulas non esse consecratas.

Quia autem in secundo, & tertio casu res est dubia, ideo hujusmodi particulae non sunt abicienda, sed ab eodem Sacerdote post sumptum calicem remenda, vel ab alio in alia Missa consecrandæ.

Si hujusmodi autem Sacerdos fuerit solitus particulas extra aram, & corporale positas consecrare, putans ex invincibili ignorantia, id ritè fieri, tunc essent consecratae, nam etiam si advertisset, consecrasset, & cum ex bona fide non adesset peccatum, non habet locum recentia præsumptio.

Quia

224. Quia verò ara lapidea sæpè est ligno circumdata, curare debet Sacerdos, ut major pars calicis, & patenæ sit supra lapidem: id tamen non est scrupulosè curandum. Similiter pyxis particulas continens debet esse supra aram à latere, vel post calicem, non tantum tempore consecrationis, verum etiam usque ad Sacerdotis communionem inclusivè, quoniam particulae ad idem Sacrificium pertinent, & proinde signa, & orationes supra eas, non debent omitti. Quod si statim post consecrationem Sacerdos, retenta hostia grandiori, pyxidem intra tabernaculum includat, aut alio Sacerdoti in alio altari communicatorio consignet; eum non peccare mortaliter, docet Tamb. imò nec venialiter, si adfit necessitas communicandi populum, quia per Hostiam grandem perfectè Sacrificium consumatur.

225. Demum, si particulae pro communicando populo Sacerdoti dentur post oblationem, imò ante præfationem; licitè eas consecrari posse, suppleta oblatione mentali, docet Dian.

In dubio Hostia consecrata.

226. **G**avantus in Epitome 127. habet: *In casu dubio Hostia consecrata, quæ reperitur apud veneticum, seu sacrilegum, aut circa altare, ubi proxime fuit celebratum, aut quando particula patena parti posteriori ita fixè hæret, ut subeat suspicio, de consecratis in præcedenti Missa particulis eam unam esse posse; in his casibus nulla solemnitas est adhibenda luminarium, sed hujusmodi Hostia adoranda erit sub conditione, referenda, & sumenda in aliqua Missa ante calicis oblationem, quod si forte talis sit, ut nascamur pariat, servanda est decenter, donec corrumpantur species, & comburantur.*

DE GUTTIS VINI DISCONTIN.

227. **P**robabilis est cum Suario contra Bonacinam, guttas exidentes intra calicem discontinuas non esse consecratas, quia intentio legitima Sacerdotis fertur quidem (ut vult Bonac.) in materiam existentem in calice, demonstrabilem per pronomen *hic*: seu in materiam continuam, non discontinuam.

228. Non peccat autem Sacerdos, si ante consecrationem prædictas guttas non abtergat, obligatur enim in his ministeriis nos gerere humano, & non scrupulosè modo, adeoque non est curanda metaphysica vini continuatio, sed contentia ejusdem in vase, cum animo consecrandi juxta intentionem Ecclesiæ.

Verum tamen est, post consecrationem has guttas non esse abtergendas, idque propter opinionem probabilem, quod sint consecratae, utpote satis præfentes, & demonstrabiles per pronomen *hic*.

De partibus Sacrificii Missæ.

229. **M**issa dividitur in quatuor partes. Prima pertinet ad populi instructionem, & dispositionem ad Sacrificium. Secunda ad materiae oblationem, & ad specialem ipsius Sacerdo-

tis, & populi præparationem ad Sacrificium. Tertia ad consecrationem, & consumationem, in qua parte Sacrificium perficitur, offertur, & consumatur. Quarta ad gratiarum actionem. Prima pars incipit ab introitu usque ad offertorium: secunda ab offertorio ad canonem: tertia à canone, usque ad communionem: canon autem incipit à *Te igitur* usque ad communionem inclusivè: quarta demum pars à postcommunione usque ad finem.

De Effectibus Sacrificii Missæ.

230. **E**ffectus Sacrificii triplex est: videlicet meritorius, impetratorius, & satisfactorius. Meritorius, quia illi, qui offerunt, & pro quibus offertur, merentur gratiæ augmentum, aut auxilia ad actus virtutum. Impetratorius, quia iidem per Missam impetrant à Deo bona spiritalia, & temporalia.

Satisfactorius, quia satisfaciunt pro poena temporalis, in hac, aut in alia vita ipsorum peccatis debita.

Et quamvis dignitas operantis valdè conferat ad hujusmodi fructus, hi autem principaliter considerantur ex opere operato, quatenus habentur ex virtute Christi, qui est principalis in hoc Sacrificio.

231. Certum tamen est, valorem Missæ non esse infinitum respectu unius personæ, ita ut una Missa uni applicata tollat omnem poenam; hinc ritè plures applicentur pro eodem.

232. Difficultas autem est, an valor, seu fructus satisfactorius Missæ, qui habetur ex opere operato, sit infinitus respectu plurium?

233. Prima sententia docet, esse infinitum extensivè, ita ut una Missa applicata pluribus, tantum unicuique proficiat, ac si nulli alteri applicaretur. Cujus ratio est desumpta, primò ex parte rei oblatæ, quæ est infinita, nempe Christi. Secundo ex parte principalis offerentis, qui est ipsemet Christus. Tertio ex praxi, & ritu Ecclesiæ, quo Sacerdotes in Memento viverum, & mortuorum possunt plures, nullo præscripto termino, commemorare ad hujus Sacrificii fructum participandum. Ita Cajetanus, Vazquez, Pontius, & alii nonnulli.

Hinc, stante hac sententia de valore in actu secundo infinito, asserit Marelinus, quod licet ob Decretæ Sacræ Congregationis non posset applicari Missa satisfactoria pluribus obligationibus iustitia, possit tamen satisfieri uni titulo iustitia; seu ex stipendio, alteri verò alio titulo, quæ non sit iustitia, v.g. charitatis, liberalitatis, &c.

234. Secunda sententia docet, esse extensivè finitum, limitatum, & determinatum, juxta dispositionem Sapientiæ Divinæ, & Christi institutionem; ita ut valor unius Missæ applicatæ pluribus, non æquè proficiat singulis, ac uni, si esset applicata pro uno, sed distribuatür per partes inter illos; cuius ratio practica est, quia alias quilibet Sacerdos unica Missa posset satisfacere pluribus obligationibus; imò, pluribus stipendiis acceptis, posset pro omnibus uni-

unica Missa satisfacere, quod est contra praxim Ecclesie, qua multa singulares Missae pro singularibus personis offeruntur. Nec Summi Pontifices contra huiusmodi per tot Bullas, tam rigorose procederent. Ita Scotus, quodlib. 20. D. Bonaventura, & alii quorum ratio à priori est, quia oblatio huius Sacrificii non est meritoria, & satisfactoria, ut sit à Christo, cum Christus nunc non mereatur, nec satisfaciat; sed quatenus ex institutione Christi habet annexas satisfactionses praeiteritas ipsius Christi; congruum autem fuit, ut hæc annexio fieret modo finito, ut sapius à Sacerdotibus frequentaretur, alioquin inutiliter Capellanis in animarum commodum multiplicarentur, cum una Missa sufficeret pro omnibus vivis, atque defunctis.

Fructus,

235. SEU valor Missae tres habet partes, generalem, specialem, seu mediam, & specialissimam.

Pars generalis competit Summo Pontifici, Episcopo, & omnibus fidelibus ex instituto Ecclesie; & hæc pars fructus non diminuitur singulis ex consortio aliorum, quia dependet ex institutione Christi, & Ecclesie; unde non potest pro illa stipendium accipi. Pars specialis, seu media competit illi fidei, pro quo Missa à Sacerdote applicatur, & hunc fructum medium esse finitum, superius diximus; huncque fructum medium Sacerdos applicat, quando Missam alicui ex stipendio, vel liberalitate applicat.

Pars specialissima fructus competit ipsi Sacerdoti, & dicitur fructus personalis, quem non posse alteri applicari, docet Maffrius cum multis, contra Molfelum, & alios.

236. Sacerdos non potest duplicatum stipendium accipere pro eadem Missa, applicando potenti partem etiam specialissimam fructus sibi correspondentem; quia fructus specialissimus est fructus ex opere operato, & personalis, ex institutione Christi, adeoque inapplicabilis alteri; quod satis constat ex Decr. Alex. VII. & Urb. VIII. declarantium, teneri ad restitutionem eum, qui unica Missa satisfacit pro duplici stipendio. Vide tom. I. prop. 8. ab Alex. VII. damn. Scotus quod 20. lit. B. & X.

Applicatio,

237. SEU intentio applicativa non est necesse, ut sit actualis, vel virtualis, ut in Sacramento confectione, sed sufficit habitualis; hoc est, voluntas praeiterita nondum retractata. Ratio disparitatis est, quia applicatio Sacrificii non est intentio faciendi talem actum, quæ proinde influere debet, & movere in actum, sed est donatio, & translatio fructus, qui percipitur ex tali actu; quæ quidem est valida, & efficax, quando retractata non fuerit, & propterea sufficit, quod sit habitualis; intentio autem faciendi Sacramentum, seu conferendi, est voluntas faciendi talem actum, quæ proinde debet influere, & movere in actum; adeoque actualiter, aut virtualiter permanere usque ad actum.

238. Sacerdotis munus est Sacrificium Missae applicare, imò Sacerdotis applicationem valere contra applicationem, & præceptum Superioris, docet probabilior sententia cum Scoto, Maffrio, Lugo, & innumeris aliis, contra Dianam, & nonnullos assertores, valere applicationem Superioris contra Sacerdotis applicationem. Ratio autem est, quia Sacerdos, & non Prælati, est Minister, & Dispensator huius Sacrificii.

Verum tamen est, Sacerdotem contra præceptum Superioris applicantem, peccare contra obedientiam, imò etiam contra iustitiam, cum defraudet intentionem ejus, qui dedit stipendium Prælati, à quo sustentatur.

239. Missa applicari potest, 1. Pro infideli, nempe pro Turca, & Cathecumeno, accepto integro stipendio; quia illi prodest quoad fructum impetrationis, licet non satisfacionis. 2. ait Tamb. quòd Sacerdos, ut persona privata, possit applicare pro excommunicatis non toleratis, & pro illis sola mente orare; minime ut persona publica, nomine Christi, & Ecclesie, quia Ecclesia eos solum privat suffragiis communibus, hoc est publicis. At negat Faber cum aliis. Pro toleratis verò, an possit ut persona publica? Negat Bonac. concedit de Lugo. 3. Accepto integro stipendio applicari potest pro existentibus in mortali; quia eis prodest quoad fructum impetrationis, ad quem solum præsumuntur habere consensum implicitum.

240. Missa nulli, nec antè, nec in ipsa consecratione applicata, non potest alicui postea applicari, quia fructus Missae non suspenditur, sed causatur, quando Missa existit. Unde non potest pro Missa præterita stipendium accipi. Nec potest Missa applicari pro eo, qui primus est daturus stipendium; quia pro fructu satisfacionis requiritur indigentia actualis; nec fit solutio pro pœna jam non debita: & licet fructus impetrationis possit esse pro beneficio, & auxilio futuro, non proinde potest Sacerdos hunc fructum applicare pro eo, qui primus stipendium dedit; quia fideles præsumuntur in gratia, adeoque utrumque fructum percipere velle. Applicatio tamen sub conditione jam impleta valet.

241. Missa, si non applicetur, vel applicetur incapaci, fructus manet in thesauro Ecclesie, vel cedit ipsi Sacerdoti, vel illis, pro quibus tenetur specialiter offerre; quia ita implicite intendit censetur. Busemb.

242. Missa de festo duplici celebrata, sive ex obligatione, sive ex devotione in altari perpetuo, aut ad tempus privilegio pro defunctis, suffragatur animabus eorum, ac si esset de Requiem, & juxta formam Privilegii, ex Decr. Clem. IX. die 23. Sept. 1669. Vide num. 244.

QUÆRES:

243. An die Defunctorum possit Sacerdos applicare Missam pro particulari Defuncto?

Affirmat Tamb. in Meth. cel. Miss. lib. 3. cap. 3. §. 1. num. 9. quia onus non est imponendum, nisi clarè de eo constet. Concedit tamen, quod possit applicare pro omnibus, sed ad id non teneri.

Negat Fraxinellus, & Gavantas ex consuetudine universalis Sacerdotum applicantium eo die pro omnibus, particularibus obligationibus postpositis, innixa intentioni Ecclesie, quæ eo die præscribit in Missa orationem generalem; quæ consuetudo; & intentio est communiter recepta tanquam obligatoria, & prævalent intentioni particulari testatoris.

Ratio, quæ me movet est; quia si talis consuetudo, & intentio Ecclesie non esset obligatoria, Sacerdos eo die acceptans stipendium manuale à petente Missam pro particulari defuncto, non posset ex sua libertate applicare pro omnibus; sed peccaret mortaliter sic applicando, quod opinio opposita non concedit; cum dicat, Sacerdotem non obligari, sed posse applicare pro omnibus, particularibus obligationibus postpositis. Sequela probatur; quia non posset excusari ex præsumpta mente petentis, sicut excusatur Capellanus ex præsumpta mente fundatoris; nam qui dedit stipendium manuale, expressè petiit Missam pro particulari defuncto, ut supponitur; ac proinde, si eo die non esset prohibita, sed permissa applicatio pro particulari defuncto, non satisfaceret applicando pro omnibus; sicut non satisfacit suæ obligationi Sacerdos, si die semiduplici, quod est permissa Missa de Requiem, dicat Missam de Festo. exposcenti Missam de Requiem.

Dici ergo debet, quòd in tantum satisfaciatur applicando Missam pro omnibus, in quantum eo die habetur præceptum in ipsa consuetudine, & intentione Ecclesie fundatum, prohibens applicationem pro uno, & obligans ad applicandum pro omnibus, quodque prævalent intentioni particulari petentis pro uno.

Sicut pari ratione obligatus ad dicendum Missam de Requiem satisfacit in Festo duplici, dicendo Missam de Festo; quia adest præceptum Alex. VII. prohibens die duplici Missam de Requiem, & obligans ad satisfaciendum eo die per Missam de Festo, quod non esset verum, si die duplici esset permissa & non prohibita Missa de Requiem.

Quæ opinio est magis pia, non enim videtur denegandum hoc uno die anni cunctis Animabus Sacrum convivium.

Cæterum Innoc. XI. favere videtur opinioni affirmativæ.

Nam ad petitionem Regis Cath. pro Regnis eidem Regi Cath. subiectis, omnibus Christi fidelibus confectis, & Sacra Eucharistia refectis, qui primis Vespers Commemorationis Omnium Defunctorum usque ad occasum Solis diei sequentis propriam Parochialem Ecclesiam visitaverint, ibique, ut moris est, oraverint, concessit perpetuò Indulgentiam plenariam, & remissionem omnium peccatorum, quam

Indulgentiam applicare possint pro Defunctis per modum suffragii.

Item idem Innoc. XI. concessit omnibus Sacerdotibus, tam Sacerdotibus, quam Regularibus eujusque Ordinis, &c. eodem die Commemorationis, ut supra, in quocumque altari celebrantibus, liberationem animæ, pro qua Sacrificium offerent, ac si in altari privilegio celebrasset. Et hoc ex Diplomate Apost. die 30. Sept. 1679. executoriato in hoc Regno, die 26. Octobris ejusdem anni.

Ubi Pontifex supponit, Missam applicari posse pro particulari defuncto.

DE QUALITATE MISSÆ.

244. IN felis duplicibus, & diebus Dominicis non possunt celebrari Missæ privatae de Requiem, & Sacerdos obligatus ad dicendam Missam de Requiem, occurrente festo duplici, aut Dominico, non debet Missam differre, ne sic differat animæ suffragium, sed dicere debet de festo, applicando sacrificium animæ, ex Decr. præceptivo Alex. VII. die 5. Augusti 1662. Ratio ex Scoto, quodlib. 20. §. De tertio, l. 8. est; quia Sacerdos non obligatur ad inconveniens, sed ejus obligatio debet intelligi secundum rationabilem consuetudinem Ecclesiarum, & secundum Rubricas generales. Non prohibentur autem Missæ solemnes, aut Anniversariae de Requiem cum cantu, etiam si dies anniversaria incidat in festo ritus duplicis majoris, ex Decr. Alex. VII. 22. Jan. 1667. & Clem. IX. cit. ut sequitur:

CLEMENS PAPA IX.

CUM felicis record. Alex. Papa VII. Prædecessor noster, dubia in diversis mundi partibus, occasione Decreti Congregationis tunc existentium S. R. E. Cardinalium Sacris Ritibus Præpositorum die 5. Aug. 1662. emanati, & ab ipso Alexandro Prædecessore approbati de non celebrandis Missis Defunctorum in felis ritus duplicis exorta, dirimere cupiens, aliud ejusdem Congreg. Decretum in una Novariensi, die 22. Nov. 1664. editum approbaverit, quo declaratum fuerat, Anniversaria, & Missas Defunctorum cum cantu ex dispositione Testatorum quotannis, recurrente ipsorum obitus die, celebrandas, tamen si dies obitus hujusmodi in festum ritus duplicis majoris incidere, non comprehendi in dicto primo Decreto; ac ulterius, quòd altaria privilegia privilegio Apostolico pro animabus Fidelium Defunctorum in perpetuum decorata, & in quibus proinde quotidie, etiam in felis ritus duplicis celebrandæ essent Missæ defunctorum ex obligatione, declaraverit, per celebrationem Missarum de festo currenti satisfieri injunctis obligationibus, Indulgentias per ejusmodi privilegia Apostolica concessas, animabus Fidelium Defunctorum in Purgatorio existentibus suffragari, perinde, ac si celebrantibus, bra-

brata fuissent Missæ Defunctorum ad formam dictionum privilegiorum, & aliâ prout in eisdem Alexandri Prædecefforis litteris desuper in simili forma Brevis, die 22. Januarii 1667. expeditis, quarum tenore præsentibus pro plenè, & sufficienter expresso, & inserto haberi volumus, uberiori continentur.

Cumque (sicut ad aures nostras pervenit) etiam dubiteur, utrum dictarum litterarum dispositio, quoad Altaria pariter quidem privilegiata, sed non in perpetuum, nec pro omnibus hebdomadæ diebus, & ad quæ, Missæ non ex obligatione, sed ex sola fidelium devotione celebrantur, locum habeat: Hinc est, quod nos dubitationes hujusmodi ex injunctæ nobis cælitus Pastoralis sollicitudinis munere discernere pariter, atque decidere cupientes, de Venerabilium Fratrum nostrorum ejusdem S. R. E. Cardinalium sacris Ritibus Præpositorum, qui rem maturè perpenderunt, consilio; declarationem à memorato Alexandro Prædeceffore, sicut præmittitur, editam, ad Altaria, ut præferunt, non in perpetuum, sed ad septennium, seu aliud brevius, vel longius tempus, ac non omnibus, sed aliquo, vel aliquibus tantum hebdomadæ diebus nunc, & in futurum quandocumque privilegiata, autoritate Apostolica tenore præsentium extendimus.

Et proinde, ut Missæ, quæ ibidem de festo currenti, in quo Missæ Defunctorum celebrari non possent, sive ex obligatione, sive ex sola fidelium devotione celebrabuntur, suffragentur, ita ut animæ Christi Fidelium pro quibus celebratæ fuerint, Indulgentias per privilegia hujusmodi concessas consequantur in omnibus, & per omnia, perinde, ac si Missæ Defunctorum ad formam eorundem privilegiorum celebratæ fuissent, autoritate, & tenore prædictis concedimus, & indulgemus. Decernentes easdem præsentibus litteris semper firmas, validas, & efficaciæ existere, & fore, suosque plenarios, & integros effectus sortiri, & obrinere, ac illis, ad quos spectat, & pro tempore expectabit in omnibus, & per omnia plenissimè suffragari, & ab eis respectivè inviolabiliter observari, &c. Datum Romæ, die 23. Septembris 1669.

Ex eo fit, quod in promissione etiam jurata, qua Sacerdos se obligat offerenti stipendium ad dicendas Missas votivas, aut de Requiem, includatur tacita conditio, salvo Ritum, & Rubricis.

245. Sacerdos Ritus non Romani, si transeat per territorium, seu locum Ritus Romani potest tam quoad Missam, quam quoad officium eise conformare; quia potest peregrinus se accommodare legibus, & consuetudinibus loci, ad id tamen non tenetur; quia potest sui loci consuetudines sequi.

Idem dicitur de Sacerdote Ritus Romani, si transeat per territorium Ritus non Romani. Qui tamen, si in eo loco sit Ecclesia Ritus Romani, &

in ea celebret, debet celebrare cum Missali Romano, quia est membrum talis Ritus.

Si verò Sacerdos transeat per territorium Ritus Romani, aut ibi commoretur; tunc si reperitur in Ecclesia non Ritus Romani, v. gr. in Ecclesia Carmelitana, & ibi non sit Missale Romanum, si aliqua necessitas non urgeat, debet à celebrando abstinere. Si autem id advertat post Missam inceptam, tunc ad vitandam adstantium admirationem, expedit, ut prosequatur cum Missali non Romano. Tamb. lib. 2. cap. 5. §. 2. à num. 14. in Meth. cel. Miss.

QUÆRES I:

246. An obligatus celebrare Missas D. Gregorii, possit, occurrente festo duplici, ne illas interrumpat, dicere Missam de Requiem?

Sciendum est, D. Greg. lib. 4. Dial. cap. 55. præcepisse Abbati Pretioso, ut pro quodam defuncto Monacho curaret, celebrari Missas triginta, ut sequitur: *Vade, ab hodierna die diebus triginta continuis, offerre pro eo sacrificium; stude, ut nullas omnium prætermittatur dies, quo pro absolutione illius, hostia salvatis non offeratur.* Hinc fideles solent pro suis defunctis similes Missas curare, Quo præmissis,

Resp. non posse dicere Missam de Requiem, satisfacere tamen celebrando, & applicando Missam curantem pro defuncto Rodr. tom. 2. q. 43. art. 10. Probatur 1. ex Decr. adductis Alex. VII. & Clem. IX. 2. Ex verbis D. Gregor. quibus præcipit, ut offeratur pro Defuncto sacrificium, minimè, ut dicatur Missa de Requiem. Tamb. cit. lib. 2. cap. 6. §. 7. qui advertit, has Missas non est prohibitas, sed solum quandam alias pro vivis, & defunctis, quæ falsò D. Greg. imputantur.

Ex eisdem verbis liquet, non requiri, quòd dicantur omnes 30. Missæ per eundem Sacerdotem; quia non dixit: *Vade, offerre per te.*

Item per triduum majoris hebdomadæ non discontinuedur hujusmodi Missæ; quia ex pia consuetudine Ecclesiæ, tres illi dies non sunt dies Missarum. Imò Rodr. cit. addit, hujusmodi continuationem non adeo obligare, quin ob decentiam, honestatem, & reverentiam Sacramenti aliquando prætermitti possit.

QUÆRES II:

247. Quando licet dici possit Missa votiva?

Respondet, prohibitu esse regulariter Missas votivas dicere, aut pro defunctis in diebus Dominicis, festis duplicibus, & infra octavas privilegiatas Epiphaniæ, Paschatis, Pentecostes, Corporis Christi, Feria quarta Cinerum, in Majori Hebdomada, & in Vigilis Natalis Domini, ac Pentecostes, imò pro infra octavam Corporis Christi adest speciale Decret. S. C. R. 27. Junii 1670.

Dixi regulariter, quia ob graves causas licet celebrare Missas votivas in diebus Dominicis, & festis duplicibus, exceptis festis majoribus Paschatis, Ascensionis, & similibus. Graves causæ sunt necessi-

fitas pluvie, belli, aut cujuslibet mali communis, & qualibet necessitas bonum commune respiciens. Hinc reducuntur expositio Sanctissimi, tam in diebus bacchanalium, quam in oratione 40. horarum: Salus Summi Pontificis, Episcopi, aut magni Principis periclitantis, Comitatus Regularium, tam Generalia, quam Provincialia, & Gratiarum actiones pro gratia communi, quoniam spectant ad bonum commune; & sicut pro hujusmodi potest institui processio, ita & Missa.

Qui caret Missa propria, non debet Sacrificium omittere, sed potest recitare de communi, aut votivam.

QUÆRES III:

248. Sacerdos luscus non valet recitare Missas occurrentes. An possit in festis duplicibus, Dominicis, in feriis, & aliis privilegiatis, ex devotione dicere Missam de Requiem, aut votivam de B. Virgine, quas facilliter recitare valet?

Resp. posse aliquando, puta quatuor, aut sexies in anno, præsertim in privata, seu remota Capella; minimè sæpè, sine speciali dispensatione à S. R. C. obtinenda. Idque ratione Epikejæ, quæ, stante Sacerdotis impotentia, non potest de Sanctæ Matris Ecclesiæ pietate præsumi, quod cum velit tanto privilegio, & auxilio spirituali, quanto ex Sacrificio Sacerdoti provenit, omnino spoliare.

Mihi favet Tamb. cit. §. 1. num. 12. qui ait, se permisisse Archiepiscopo Montis Regalis D. Joanni de Torrissiglia, ob infirmitatem illi pedibus stare non valenti, die Dominico Palmarum, & duobus aliis diebus in suo Oratorio privato dicere Missam votivam de Passione, quæ est brevior currente, in qua legitur Passio. Ejus ratio, quia devotio dat rationabilem causam, & Missa votiva de Passione congruit temporis.

QUÆRES IV:

249. An saltem id possit semper Sacerdos luscus pauper non habens unde vivere, nisi accipiat stipendia, & celebret?

Resp. necessitatem solum ei permittere posse, ut id faciat aliquando per alias vices, quam si ob meram devotionem, & consentiente ipso petente; minimè, ut id faciat sæpè, quin ob decentiam, honestatem, & reverentiam Sacramenti aliquando prætermitti possit.

QUÆRES V:

250. An peccet, qui sine causa in festis duplicibus Missam votivam, aut de Requiem recitat?

Port. V. Missa, in addit. 7. & Suarez tenent, nullum esse peccatum. 1. Quia alia est obligatio, quam habet Sacerdos ad se conformandum Rubricis in recitando Officio, ac in recitanda Missa.

Resp. peccare; regulariter tamen id non esse mortale, saltem in Missis privatis, sed veniale. Tamb.

cit. num. 6. Bonac. & alii. Non est mortale, quia in Rubricis id non exprimitur. Est veniale, quiaurbationem, & inversionem boni ordinis causat, & loquendo de Missis de Requiem. Alex. VII. cit. n. 244. districte præcipit, dictam Rubricam servari, & transgressores, tam Sæculares, quam Regulares ab Ordinariis pro modo culpæ puniri.

Dixi: regulariter, nam ex circumstantia gravi potest esse mortale: tale erit, si id fiat ex contemptu Rubricarum: ex animo inducendi novum ritum: si fiat sæpè, tunc enim præsumeretur contemptus; aut si in die Paschatis, quis celebraret de Requiem, quod esset in injuriam solemnitatis.

Hinc die Paschatis, Natalis, & similis solemnitatis cantari non potest Missa de Requiem, etiam præsentè defuncto, imò officium sepulture in sequentem diem transferri debet. Tamb. ait, post Missam solemnem Sabbati Sancti dici posse Missam de Requiem de die obitus; quia ex usu solemnitas festi diei Paschatis, & ad summum etiam tempore Missæ Sabbati. Anniversaria solemnia incidentia in hujusmodi festis solemnioribus transferri debent. Gay. p. 1. tit. 5. num. 2. lit. X.

Dices: mortale esse notabiliter addere, vel demere orationes Missæ: igitur.

Resp. Tamb. cit. num. 7. disparitatem esse, quia id sapit mutationem Ritus, adeoque est mortale, si non excuset parvitas materie: in variatione autem Missæ non mutatur Ritus, sed recitatur una Missa approbata pro alia approbata.

QUÆRES VI:

251. Quæ Rubrica Missalis sint directiva, & quæ præceptiva?

Verricelli tract. 8. quest. 5. num. 222. ait cum Fagundez, solas illas Rubricas Missalis esse præceptivas, & obligare ad mortale, quæ spectant ad essentiam, aut quali essentiam Sacrificii, cæteras vero esse consilia, & doctrinales instructiones. At

Resp. cum Marchino, quem sequitur Tamb. cit. cap. 5. §. 1. omnes Rubricas esse directivas, quarum alie sunt etiam præceptivæ, & illæ sunt, quæ continent aliquid, quod vel est aliàs ex jure, aut legitima consuetudine sub mortali præceptum: Vel quod ipsæ Rubricæ expressè sub mortali præcipiunt. In quibus est respectivè attendenda gravitas, vel levitas materie, ac inadvertentia.

Hinc (ait Tamb.) Rubricæ de jejuniis, de integritate Sacrificii, de præmittenda confessione, de loco celebrandi, de ara consecrata, de vestimentis, & instrumentis sacris, de materia Sacramenti, & similibus sunt præceptivæ; quia vel à Jure Nature, vel Divino, vel Ecclesiastico præcipiuntur. E contra Rubricæ de orando ante, & vel post Missam de numero orationum, de servando officii primæ, vel secundæ clavis, & similibus, sunt directivæ sine onere peccati mortalis, quia à nullo jure præcipiuntur. Harum autem transgressio mortalis esset, si fieret animo inducendi novum Ritus, vel cum scandalo, aut

contemptu. Contemnere censetur, qui semper, aut ut plurimum illas non servat. Ita ille. Gav. p. 3. in Appendice, post tit. 10.

De stipendio.

252. **S**tipendium non accipitur, ut pretium fructus spiritualis Missæ, nec ut pretium laboris intrinseci, qualis est ille, sine quo Missa ritè dici non potest, ut est labor in induendis sacris vestibus, aut in recitanda Missa longiori; quia sic committeretur simonia: sed justè accipitur, vel ut pretium sustentationis ipsius Sacerdotis, juxta illud: qui Altari servit, de Altari & vivat. Vide tom. 1. de Usura, verb. Oltavò, ratione promissionis: vel ut pretium laboris extrinseci, qui suscipitur propter circumstantias extrinsecas, ut est obligatio celebrandi in loco distant, tali tempore, &c. vel dicendi Missam solemnem, seu cantatam.

Imò pro hac posteriori, & similibus circumstantiis justè exigi potest stipendium majus taxato.

Iustum stipendium dicitur, quod est à lege, vel consuetudine in singulis respectivè Diocæsisbus taxatum; Panormi est trium carolenorum.

253. **T**amb. tenet, te posse accipere duplex stipendium. 1. Cum de Lugo, unum pro presentia, alterum pro applicatione, si tibi constet, petentem solum velle presentiam, & è converso; quia stipendium pro presentia accipitur pro labore extrinsecò, pro tali loco, aut tempore, quo Missa sumitur celebranda. 2. Ratione diei festi; quia tunc unum accipit pro applicatione, alterum pro officiatu, quæ die festo magis exposcitur, quam in feriatis, quatenus tunc majorem populi commoditatem, & majus decus Ecclesie, ac ejus Rectoriis confert: cui omnino contradicere Diana. 3. Cum Lexana, pro Missa cantata, etiam triplicatum stipendium juxta mensuram laboris, ait, te accipere posse ratione officiatu, & laboris extrinseci. 4. Te posse accipere unum stipendium pro fructu imperationis, quem applices Petro ad aliquod beneficium obtinendam, alterum pro fructu satisfactionis, quem applices Paulo pro pana debita peccatis illius, si Petrus, & Paulus expressè consentiant, se velle solum unum fructum ex illis: quia ex una parte hi fructus sunt separabiles, & ex alia volenti, & consentienti nulla sit injuria. Si verò id non explicent, aut ex aliqua circumstantia non colligatur, tunc docet juxta S. Congr. decreta, te non posse nisi unum stipendium accipere, quia utrumque fructum acquirere volunt. Ita ille.

254. Sacerdos non potest satisfacere per alium, collato minori stipendio, nisi alius Sacerdos gratis, & liberè partem illam cedat. Vide tom. 1. prop. 9. & 10. ab Alex. VII. damn. Imò, si elemosyna excedat consuetum stipendium, non potest excessum sibi retinere, ex decl. S. C. in Decr. de Celebr. Miss. ad nonum; nam id esse avaritiæ, & mercaturæ genus, tam sacro ministerio indignum.

Hoc autem decr. solum habet locum in collatione elemosynæ, quæ est purum legatum, seu onus Missarum; minimè, si sit fundatio in titulum Capellanæ, seu Beneficii; tunc enim (ut eadem S. Congr.

declarat: ad oltavum) potest Rector Missam alteri committere, dando justum stipendium, retento pro se excessu; quia in Capellanis, & Beneficio solet elemosyna superabundans assignari ob alios titulos, & alia onera, assistentia, servitii Ecclesie, & in Capellanis splendorem. Vide num. 276. & 265.

Tamb. ait: te posse retinere excessum, si tibi constet, esse datum ob pecuniarum respectum ad tuam personam, quia es amicus, pater, benefactor, &c. quia tunc elemosyna non fuit tota pro Missa, de quo casu S. C. loquitur, sed ob alium titulum.

255. Præterea non prohibetur, quin Sacerdos qui v. gr. recepit viginti scuta pro viginti Missis, celebret ipse has Missas, retinendo totam elemosynam pinguem, & committat alteri Sacerdoti alias viginti, ad quas antea erat obligatus ex justo stipendio, dando idem justum stipendium, nisi sit expressè obligatus ad celebrandum eas per se ipsum, & non per alium.

Item S. C. ad septimum declarat, quòd possit Administrator Ecclesie exiguam partem justi stipendii retinere pro expensis necessariis ad Missas, dummodo Ecclesia alios non habeat redditus ad id sufficientes. Hinc Panormi retineri solent grana quinque pro Missa.

256. Sacerdos, qui bona fide acceptis stipendiis, unica Missa satisfacit obligationi plurium Missarum, & postea devenit in malam fidem, cogitans, suam opinionem esse damnatam per Decr. Urb. VIII. & Sacr. Congr. tenetur Missas relictas, aut stipendia restituere ex re accepta, dummodo possit; quia ad impossibile nemo tenetur. Quod etiam in simili de Missis advertit Scorus, quod. 20. lit. T. Vide num. 236.

257. Sacerdos recepit stipendium pro decem Missis charta involutum, putans esse justum stipendium, postea tamen invenit, non esse justum. An possit numerum Missarum minuire ad ratam juxta consuetum, & justum stipendium?

Resp. posse, monito illo, qui Missas petiit, ne animæ suffragiis priventur, vel etiam non monito, si ex justa causa non potest; imò potest exigere in judicio supplementum. Diana p. 10. traç. 16. ref. 71. Donat. tom. 4. tr. 17. q. 46. 47. quia Decreta obligantia Sacerdotem ad dicendum tot Missas, quod ad rationem attributa elemosyna prescripta fuerit, non tennunt in Sacerdote acceptante scientiam tenuitatis stipendii, ut patet per illa verba: Sacerdotes accipientes stipendia minus congrua: & ex l. Qui autem, §. 1. Editum, ff. In fraudem creditorum. Ignorantes fraudem non debent in damno esse.

258. Monasterium, si postquam celebravit centum, v. g. Missas ab herede, vel alio sub credito sibi commissas, pro recuperando stipendio, aliquas expensas fecerit, tunc, si postea debitor, dato stipendio, alias centum Missas committeret, posset damnum sibi illatum compensare, minuendo numerum Missarum, juxta ratam expensarum. Peyr. tom. 3.

cap. 1. num. 27. aliàs cum suis stipendiis militaret. Idem asserit Bord. ref. 114. num. 114. si Monasterium expensas fecerit pro recuperando ab hereditibus annuo censu; quia census ille datur pro sustentatione Sacerdotis, non pro litigando; & Monasterium se obligavit ad Missas sub determinato censu, non sub minori, ac proinde potest se indemnè servare.

Non obstat, quòd Missarum diminutio sit servata Papæ; quia id est verum de diminutione, quæ fit per dispensationem; minimè, quæ fit per justam compensationem; illa quidem fieri debet auctoritate Superioris, qui in casu est solus Papa, ad quem spectat redutio; ad hanc sufficit injunctio ejus, contra quem fit compensatio. Injustitia enim, seu justitia commutativa læsa duos effectus essentialiter parit, unum in agente, & est onus restitutionis, alterum in patiente, & est jus compensationis, quando damnum sibi illatum, alia via sine notabili suo incommodo recuperare non potest: & Pontifices per tot Decreta Sacerdotes urgendo, volunt eos, damnabili lucro despecto, sancto zelo, ac splendore munire, minimè sua justitia expliare, ac laicos peiores reddere; quoniam teste Bernardo: Quamvis non liceat Sacerdoti; ut de Altari luxurietur, licet, ut de Altari vivat. Vide tom. 1. de Furto, verb. Compensatio. Et de Prescriptione, verb. Contra onus Missarum.

Monasterium, perente totaliter censu sine sua culpa, non tenetur ad Missas. Donatus cit. q. 60. quia Monasterium obligatur ad Missas propter stipendium. Tum quia perente fructu Beneficii, cessat obligatio ad officium.

259. Difficultas est, si census pro Missis legatus non perierit, sed sit diminutus.

Diminutio autem dupliciter contingere potest. 1. Intrinsecè, quatenus fructus capitalium sunt diminuti in se, vel ex circumstantiis temporum, vel quia domus v. gr. est deteriorata, & ideo minus locatur. 2. Extrinsecè, quatenus licet fructus sint iidem, stipendium tamen ex lege, & consuetudine est auctum. Casu sic exposito,

Donatus tom. 4. traç. 7. q. 59. & 62. negat posse Monasterium pro rata minuire Missas in primo casu, concedit in secundo; quia in secundo habetur præsumpta mens Testatoris; qui cum in principio Missam legaverit sub justo stipendio tunc currente, noluit Sacerdotem gravare, sed habuit respectum ad stipendium congruum, & consequenter præsumitur, quod si stipendium tunc fuisset majus, majus legasset, adeoque, quod consenserit in diminutionem; & è contra præsumitur, quòd aliquo Monasterium non consensisset in numerum Missarum.

Tamb. negat in utroque casu, ob Decr. Sacr. Congr. quia facta hac petitione: Quid si legatus sit adeò tenuis, ut non sit, qui velit onus illi injunctum subire? &c. S. Congr. respondit:

Ad primum, etsi legatus sit adeò tenuis, nihilominus pro dicta reductione oneris, ut supra imposui ab

ius, ad quos pertinet, Sedem Apostolicam esse adendum, &c. Et hæc ratio Donati pro primo casu. Item facta ab alia petitione. Tertio: An cum Ordinarius prescripserit elemosynam congruam, juxta qualitatem loci, personarum, ac temporum; Sacerdotes accipientes stipendium minus congruum, teneantur Missas ab offerente prescriptas celebrare? Respondit eadem Sac. Congr. Ad tertium teneri.

Bord. ref. 52. q. 26. num. 37. Averfa, Franc. Lugo, & Thom. Hurt. asserunt, posse in utroque casu. 1. Ratione Donati, quia utuntur pro utroque casu. 2. Quia sicut se habet totum ad totum, ita pars ad partem; adeoque si perente toto censu, cessat obligatio in toto, ita cessat in parte, si fiat diminutio census. 3. Quia contractus inter Testatorem, & Monasterium est contractus justitia; quo ille tenetur ad stipendium, hoc ad Missas unde sicut in aliis contractibus debitor servatur indemnitas, ut patet in contractu locationis, in quo non tenetur conductor ad integram pensionem agri, quando ob grandines, aut similes casus fortuitos prædia conducta remanent sterilia; ita nec in casu Sacerdos ad omnes Missas, sed potest minuire prærata.

Ad Decr. S. Cong. respondet, ea loqui de stipendio tenentur scienter acceptato, & pariter de stipendio in congruo scienter acceptato, post congruam taxam ab Ordinario factam; quia stante Sacerdotis expresso consensu, nulla est fit injuria; minimè de stipendio ab initio justo, & congruo, factò postea incongruo intrinsecè, aut extrinsecè, ut supra. Ita discurrunt præfati Doctores, quos sufficit retulisse.

260. Si Testator non prescripserit numerum, hæres non potest illum ad sui libertatem præscribere, sed juxta solitam taxam ex Declar. S. C. Ad quintum.

QUÆRES I:

261. Sacerdos obligatus quotidie ex stipendio ad celebrandum, accipit aliud stipendium ob Missam; an possit unica Missa utrique satisfacere celebrando in Altari privilegiato, aut cum medalia, vel calculo privilegiato, applicando nisi fructum Missæ, alteri Indulgentiam plenariam?

BOrd. ref. 25. q. 9. & 17. tenet, cum peccare contra fidelitatem, non contra justitiam, ac proinde non teneri ad restitutionem; quia per solam Indulgentiam satisfacit principali intento petentis, quòd est liberatio à penis Purgatorii (quod quæ supponitur esse in casu) imò melius, quia Indulgentia plenaria magis valet pro defunctis, quam fructus Missæ.

Resp. unum non posse, sed peccare mortaliter, & teneri ad restitutionem. Diana part. 10. traç. 16. ref. 17. & Tamb. cujus ratio est; quia vel offerens stipendium, petit etiam Indulgentiam, vel non? Si 1. ex conventionem debes una cum Missa Indulgentiam. Si 2. non potes mercedem accipere de re non

conventa. Tum quia hæc est fordida negotiatio, à qua multum abhorret Summi Pontifices, ut ex verbis Decr. Urb. VIII. *Volens omne damnable lucrum ab Ecclesia remove, prohibet, &c.*

Tum quia pro Indulgentia altaris privilegiati est alia specialis ratio; nam hæc regulariter non conceditur nisi illi Animæ pro qua fructus Missæ applicatur; unde non potest uni applicari fructus Missæ, alteri Indulgentia altaris: Talis est Indulgentia plenaria in concessione altaris privilegiati Capellæ S. M. de Guadalupe Nationis Castellanae existentis in nostra Ecclesia S. Mariæ Angelorum Panormi. Dat. Romæ 3. Aug. 1695. ab Innoc. XII. Summo Pontifice.

QUÆRES I:

262. An Regulares teneantur ad Missam conventualem; & an, quando eam dicunt, possint applicare pro particulari, accepto stipendio?

DOnatus tom. 4. traç. 7. q. 102. & 103. vult, eos teneri sub mortali ad Missam conventualem, eamque debere applicare pro benefactoribus, non pro pitantia. Probat ex cap. *Cum creatura de Celeb. Miss. & ex Clem. grav. 1. de Celeb. Miss. in 6.*

Diana part. 3. traç. 2. ref. 8. traç. 3. ref. 12. p. 5. traç. 3. ref. 51. & Verricelli traç. 8. q. 30. defendunt, eos non teneri ad Missam conventualem eamque posse applicare pro particulari, accepto stipendio. 1. Quia Ecclesiæ Regularium non sunt Collegiatae, hinc in allato cap. Clem. ab iis feceruntur. 2. Quia nulla lex id prohibet, nec adest ratio in contrarium, nam primus textus loquitur de Clericis; in odiosis autem nomine Clericorum non veniunt Regulares: secundus expressè loquitur de Horis, debitis horis devotè psallendis.

QUÆRES III:

263. An Sacerdos, qui, ut celebret cogitur emere sacras vestes, candelas, &c. possit licitè stipendia Missæ augere?

CAsim proponit Leander traç. 8. de Sacrif. Miss. disp. 4. q. 13. qui respondet cum Philiberto, posse; quia aliàs esset peioris conditionis illis Sacerdotibus, qui nihil infumunt nisi laborem celebrandi. Et quia detractis detrahendis, minima merces præsto Sacerdoti relinqueretur. Et nemo tenetur propriis stipendiis militare.

DECRETA SAC. CONG. CONC. URB. VIII.
De Celeb. Miss. edita 21. Junii 1625.

264. **C**UM sæpe contingat, &c. Et infra. Ac primò districtè prohibet, atque interdicte, ne Episcopi, in Diocesana Synodo, aut Generales in Capitulis Generalibus, aut aliàs quomodocumque, reducant onera Missarum celebrandarum, aut post idem Concilium imposita, aut in limine foundationis, sed pro his omnibus redu-

ccendis, aut moderandis, vel commutandis, ad Apostolicam Sedem recurratur: quare, re diligenter perspecta, id statuet, quod magis in Domino expedire arbitrabitur: alioquin deduciones, moderationes, & commutationes hujusmodi, si quas contra hujus prohibitionis formam fieri contigerit, omnino nullas, atque inanes decernit.

2. Deinde, ubi pro pluribus Missis, etiam ejusdem qualitatis celebrandis, plura stipendia quantumcumque incongrua, & exigua, sive ab una, sive à pluribus personis collata fuerint, aut conferentur in futurum Sacerdotibus, Ecclesiis, Capitulis, Collegiis, Hospitalibus, Societatibus, Monasteriis, Conventibus, Congregationibus, Domibus, ac locis piis quibusque, tam Secularibus, quam Regularibus, Sacra Congregatio sub obtestatione Divini Judicii mandat, ac præcipit ut absolute tot Missæ celebrentur, quot ad rationem attributionis eleemosynæ præscriptæ fuerint, ita ut alioquin, ad quos pertinent, suæ obligationi non satisfaciant, quinimò graviter peccent, & ad restitutionem teneantur.

3. Id verò ut deinceps observetur exactius, Sacra Congregatio eadem autoritate revocat Privilegia, & Indulta omnia, quibusvis personis, Ecclesiis, ac locis piis, tam Secularibus, quam Regularibus cujuscumque Ordinis, Congregationis, & instituti quancumque ob causam concessa, quibus indulgetur, ut certam Missarum, vel Anniversariorum celebratione, aut aliquibus Collectis, seu Orationibus, plurium Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat.

4. Ac similiter omne damnable lucrum ab Ecclesia remove volens, prohibet Sacerdoti, qui Missam suscepit celebrandam cum certa eleemosyna, ne eandem Missam alteri, parte ejusdem eleemosynæ sibi retenta, celebrandam committat.

5. Præterea, ne in Ecclesiis, in quibus onera Missarum in perpetuum imposita sunt, Sacerdotes, in eis, ut par est adimplendis, eò tepidiores, ac segniores reddant, quod onera hujusmodi, cum nulla, aut parva sint utilitate conjuncta statuit, atque discernit, ut pecuniæ, ac bona mobilia Ecclesiis, Hospitalibus, Congregationibus, Monasteriis, Conventibus, ac locis omnibus, tam Secularibus, quam Regularibus, atque illorum personis in futurum simpliciter acquirenda cum onere perpetuo Missarum celebrandarum ab iis, ad quos pertinent, sub pena interdicti ab ingressu Ecclesiæ ipso facto incurrenda à die realis acquisitionis, statim deponi debeant penes eadem Sacram, vel personam fidei, & facultatis idoneam, ad effectum illa, seu illorum pretium quamprimum, invetiendi in bonis immobilibus fructiferis, cum expressa, & individua mentione oneris, quod illis annexum reperitur: ac si eadem bona mobilia, autoritate Apostolica deinceps alienari contigerit, eorundem pretium sub eadem pœna, ut supra, de-

deponi, atque in aliis bonis stabilibus itidem fructiferis, cum ejus oneris repetitione, atque annexione, converti debeat.

6. Ad hæc Sacra Congregatio, quibusvis Capitulis, Collegiis, Societatibus, & Congregationibus, necnon omnibus, & singulis Ecclesiis, ac priorum locorum, tam Secularium, quam Regularium Superioribus; vel aliis, ad quos pertinet, districtè prohibet, ne in posterum onera perpetua suscipiant Missarum celebrandarum: Sæculares quidem sine Episcopi, vel ejus Generalis Vicarii, Regulares verò sine Generalis, vel Provincialis consensu, & licentia in scriptis, & gratis concedenda; alioquin Sæcularis, qui hujus prohibitionis transgressor extiterit, ab ingressu Ecclesiæ, interdictus sit eo ipso Regularis verò, pœna privationis omnium officiorum, quæ tunc obtinebit, ac perpetua inhabilitatis ad alia de cætero obtinenda, vocisque activæ, & passivæ abique alia declaratione incurrat.

7. Eleemosynas verò manuales, & quotidianas pro Missis celebrandis ita demum idem accipere possint, si oneribus antea impositis ita satisfecerint, ut nova quoque onera suscipere valeant: alioquin omnino abstineant ab hujusmodi eleemosynis, etiam spontè oblati in futurum recipiendis, & capsulas auferant ab Ecclesiis cum inscriptione illa: *Eleemosyna pro Missis*, vel alia simili, sub istem pœnis ipso facto incurrendis, ne fideles hac ratione frustrantur.

8. Episcopus verò, seu ejus Vicarius, aut Generalis, vel Provincialis, ubi de licentia pro perpetuis oneribus fuerint requisiti in singulis casibus, diligenter inquirent de singulis Missarum celebrandarum obligationibus cuique Ecclesiæ, Monasterio, aut loco pio incumbentibus; nec antea assensum hujusmodi, aut licentiam præbeant, quam eis legitime consiterit, illius Sacerdotes, tam novo oneri suscipiendo, quam antiquis jam susceptis satisfacere posse, præcipuamque rationem habeant, ut redditis, qui Ecclesiis, aut locis piis, relinquuntur, omnino respondeant oneribus adjunctis, secundum morem cuiusque Civitatis, vel Provinciae; intelligantque, si in re tanti momenti desides, aut negligentes fuerint, in novissimo die se hujus prætermissi muneris rationem esse reddituros, &c.

9. Postremò, Superiores existentes intra fines Italiæ, & Insularum adjacentium computeant in primo congregando Capitulo redditus Conventuum, eorumque summam ad Sacram Congregationem mittant, ut &c.

DUBIA SUPER PRÆMISSIS DECRETIS
Sacrae Congregationis proposita.

265. **S**uper primo Sacrae Congregationis Decreto de Celebratione Missarum, quo prohibetur, ne Episcopi in Diocesana Synodo, aut

Generales in Capitulis Generalibus, vel aliis quo modo, reducant onera vilia Missarum celebrandarum, aut post idem Concilium imposita, aut in limine foundationis,

Queritur. Quid si legatum sit ita tenue, ut non sit, qui velit onus illi injunctum subire, est recurrentum sit ad Sedem Apostolicam pro moderatione oneris, totum, aut ferè totum infumendum sit pro expensis ad id necessariis?

Et quid, si permittatur Episcopo in fundatione, ut possit hujusmodi onera moderari?

Secundò, super secundo ejusdem Congregationis decreto, quo cavetur, ut celebrentur tot Missæ, quot ad rationem tributa eleemosynæ præscriptæ fuerint,

Queritur: An verba illa: *præscripta fuerint*, intelligenda sint de prescriptione facta ab Offerente, vel ab Ordinario?

Tertiò: An cum Ordinaris præscripserit eleemosynam congruam juxta qualitatem loci, personarum, ac temporum; Sacerdotes accipientes stipendium minus congruo, teneantur Missas illis ab Offerente præscriptas celebrare?

Quartò: An Sacerdotes, qui tenentur Missas celebrare ratione Beneficii, seu Capellæ, legati, aut salarii, possint etiam manuales eleemosynas, pro Missis votivis, aut Defunctorum recipere, & unico Missæ Sacrificio utrique oneri satisfacere?

Quintò: Posito, quod Testator relinquat ut celebrentur pro ejus anima centum Missæ, ab-

que ulla prescriptione eleemosynæ, Queritur: An liberum sit hæredibus, eleemosynam sibi bene viliam præscribere, an verò eadem eleemosyna præscribenda sit ab Ordinario?

Sextò, super tertio Congregationis Decreto, in quo eadem Congregatio revocat privilegia, quibus indulgetur, ut certam Missarum, vel Anniversariorum celebratione, aut aliquibus Collectis, seu Orationibus plurium Missarum oneribus in futurum suscipiendis satisfiat,

Queritur: An verba: *in futurum suscipiendis*, intelligenda sint de oneribus suscipiendis post privilegium?

Septimò: Super quarto ejusdem Congregationis Decreto, quo prohibetur Sacerdoti, qui suscipit Missam celebrandam cum certa eleemosyna, ne eandem Missam alteri, parte ejusdem eleemosynæ sibi retenta, celebrandam committat,

Queritur: An permittendum sit Administratores Ecclesiarum, ut retineant antiquam eleemosynarum portionem, pro expensis manutentionis Ecclesiæ, Altarium, inferventium, paramentorum, luminum, vini, hostiæ, & similibus?

Octavò: An hoc Decretum habeat locum in Beneficiis, quæ conferuntur in titulum; id est, an Rector Beneficii, qui potest per alium celebrare, teneatur Sacerdoti celebranti dare stipendium, ad rationem reddituum Beneficii?

De-

Decimò: An Sacerdotes, quibus, aliquando offertur elemofyna major folita pro celebratione Missæ, debeant eandem integram elemofynam iis, quibus Missas celebrandas committunt: An verò factis fit, ut dent celebrantibus elemofynam confuetam?

Undecimò, super quinto ejsdem Congregationis Decreto, quo inter cætera statuitur in hæc verba: *Elemofynas verò manuales, & quædianas pro Missis celebrandis ita demum idem accipere possint, si oneribus antea impostis ita satisfecerint, ut nova quoque onera obire valeant: Alioquin omnino abstineant ab huiusmodi elemofynis, etiam spontè oblati in futurum recipiendis, & capsulas auferant, &c.*

Quæritur: An hoc Decretum prohibeat absolute, quominus accipiant novas elemofynas ii, qui acceptis non satisfecerunt, & quid, si congruo tempore possint omnibus satisfacere?

Duodecimò: Quid, si offerens elemofynas, audit impedimento consentiat, ut Sacerdos Missam celebret, cum primum poterit?

Decimotertiò: An pœna interdicti, & aliæ, appositæ in eodem Decreto aficiant tam eos, qui accipiunt elemofynas contra formam ibi præscriptam, quam eos, qui non auferunt capsulas ab Ecclesiis, ut ibidem præcipitur?

Decimoquartò: An in hoc Decreto comprehendantur illæ capsulæ, quæ apponi solent in Ecclesiis, in die Commemorationis Omnium Defunctorum, & vulgo dicuntur *Cassæ de Difunctis*?

Decimoquinto: An Administratores Ecclesiæ magnæ devotionis, & concursus, possint elemofynas pro Missis celebrandis accipere, si iisdem Missis, non nisi post longum tempus satisfacere valent, ne aliàs cultus Ecclesiæ, & devotio, ac concursus Fidelium, ut ajunt, minuantur?

Decimosexto: Quia prohibitio dicti Decreti videbitur aliquibus directâ solis Capitulis Collegiis, Societatibus, Congregationibus, necnon omnibus, & singulis Ecclesiarum, & piorum locorum, tam Sæcularium, quam Regularium Superioribus, de quibus fit expressa mentio, non autem privatis Sacerdotibus, qui tamen comprehenduntur sub clausula generali: *& aliis ad quos pertinet*; supplicat pro opportuna declaratione.

Decimosextimò: Super septimo ejsdem Sacræ Congregationis Decreto, quo cavetur, ut singulis Monasteriis Regularium præfigatur numerus: qui ex consuetis redditibus, aut elemofynis commode possit sustentari,

Quæritur: An ubi hæc præfixio facta jam fuit in vim simili Decreti sanctæ memoriæ Pauli V. absque tamen computatione reddituum, cum jusque Religiosi, sit denud faciendâ, necne?

Decimooctavò: An Novitii, ad habitum Regularem admitti, possint admitti ad professionem in Monasteriis, in quibus habita, ut supra, præfixione numeri, commode ali non possunt?

Decimononò: Super ultimo, quo cavetur, ut nullibi recipiantur Conventus Regularium, nisi præter alia ad id requisita, duodecim saltem fratres in eis degere, & competenter sustentari valeant, ita ut alioquin subint jurisdictioni ordinariæ;

Quæritur: An hoc Decretum, quod videtur editum in ordine ad celebrationem Missarum, comprehendat eas Religiones, quæ non consueverunt onera Missarum recipere, ut sunt Religiones Capuccinorum, ac Societatis Jesu?

Ultimò: An idem Decretum, ubi disponit, ut nullibi recipiantur Monasteria, nisi &c. habeat locum in Italia dumtaxat: ad quam est restrictum Decretum proximè antecessens; an verò etiam extra Italiam?

DECLARATIONES, SEU RESPONSIONES ad suprâdictâ Dabia.

Sacra Congregatio Cardinalium Concilii Tridentini Interpretum, autoritate sibi à Sanctissimo Domino Nostro attributa, ad singula dubia superius proposita, ad hunc modum respondit, videlicet:

Ad primum, etsi legatum sit adeo tenue, nihilominus pro reductione oneris, ut supra, impositi, ab iis, ad quos pertinet, Sedem Apostolicam esse adeundam, quæ absque ulla impositione id statuet, quod magis in Domino è re esse judicaverit: Verumtamen, in ipsa Beneficii erectione expressè cautum fuerit, ut liceat Episcopo injunctum onus reducere, ac moderari legem hanc foundationis, quam decreta hæc de re edita non sustulerunt, esse validam, & observandam.

Ad secundum, esse intelligenda de præscriptione facta ab eo, qui elemofynam tribuit, non autem ab Ordinario: Quod si tribuens elemofynam, numerum Missarum celebrandarum non præscripserit, tunc tot Missas celebrari debere, quot præscripserit Ordinarius, secundum morem Civitatis, vel Provinciæ.

Ad tertium, teneri.

Ad quartum, Sacerdotes, quibus diebus tenentur Missas celebrare ratione Beneficii, seu Cappellæ, legati, aut salarii, si elemofynas pro aliis etiam Missis celebrandis susceperint, non posse eandem Missa utrique obligationi satisfacere.

Ad quintum, censuit, ubi nullam certam elemofynam Testator reliquit, esse ab Episcopo præscribendam elemofynam congruam, quæ respondeat oneribus Missarum celebrandarum, secundum morem Civitatis, vel Provinciæ.

Ad sextum, ita esse intelligenda.

Ad septimum respondit, permittendum non esse, ut Ecclesiæ, ac Loca pia, seu illorum Administratores, ex elemofynis Missarum celebrandarum ullam, utcumque miniam portionem re-

ti-

tineant ratione expensarum, quas subeunt in Missarum celebratione, nisi cum Ecclesiæ, & Loca pia alios non habent redditus, quos in usum eandem expensarum erogare licite possint; & tunc quam portionem retinebunt, nullatenus debere excedere valorem expensarum, quæ pro ipsomet tantum Missæ Sacrificio necessario sunt subeunda; & nihilominus eo etiam casu curandum esse, ut ex pecuniis, quæ supersunt, expensis ut supra deductis, absolute tot Missæ celebrentur, quot præscriptæ fuerint ab offerentibus elemofynas.

Ad octavum, non habere locum, sed satis esse, ut Rector Beneficii, qui potest Missam per alium celebrare, tribuat Sacerdoti celebranti elemofynam congruam, secundum morem Civitatis, vel Provinciæ, nisi in fundatione ipsius Beneficii aliud cautum fuerit.

Ad decimum, debere absolute integram elemofynam tribuere Sacerdoti celebranti, nec ullam illius partem sibi retinere posse.

Ad undecimum respondit, non prohiberi absolute: Ac propterea, etsi oneribus jam susceptis non satisfecerint, posse tamen nova etiam onera suscipere Missarum celebrandarum, dummodò infra modicum tempus possint omnibus satisfacere.

Ad duodecimum, quamvis onera suscepta infra modicum tempus adimpleri nequeant; si tamen tribuens elemofynam pro aliarum Missarum celebratione id sciat, & consentiat, ut illæ tunc demum celebrentur, cum susceptis oneribus satisfactum fuerit; Decretum non prohibere, quominus eo casu elemofynam accipiat pro iisdem Missis, juxta Benefactoris consensum celebrandis.

Ad decimumtertium, has pœnas non habere locum, nisi in suscepturis onera perpetua Missarum celebrandarum sine licentia Episcopi, vel ejus Generalis Vicarii, aut Generalis, vel Provincialis.

Ad decimumquartum, comprehendit.

Ad decimumquintum, non posse, nisi de consensu eorum, qui elemofynas tribuunt, ut supra, in responsione ad duodecimum.

Ad decimumsextum, comprehendit etiam privatos Sacerdotes.

Ad decimumseptimum, numeri præfixionem esse iterum faciendam, servata forma ultimi Decreti hæc de re editi.

Ad decimumoctavum, esse admittendos ad professionem, si aliàs habiles existant, ac deinde in aliquo alio Monasterio ejsdem Religionis esse collocandos, ubi commode ali possint.

Ad decimumnonum, censuit comprehendere.

Ad ultimum, habere locum extra Italiam.

Cosmus Card. de Torres.

Prosper Fagnanus S. Congr. Secretarius.

Quæ Decreta novissimè confirmata fueret per

eandem S. Congr. 23. Nov. 1697. Et roborata per Bullam Innoc. XII. incip. *Nuper*, 22. Decemb. 1697.

De Tempore obligationis.

266. **S**acerdos, qui plura onera Missarum suscepit, debet eas celebrare intra modicum tempus, nisi confens elemofynam sciat, & consentiat, ut celebratio differatur, donec aliis satisfaciatur S. C. ad undecimum.

Modicum tempus judicandum esse, consideratis Missarum numero, necessitate potentium, & similibus circumstantiis, volente nonnulli. Alii extendunt ad tres menses, alii ad duos, moti ex Trid. sess. 23. de Reform. cap. 1. & sess. 24. cap. 12. ubi Episcopis per tres menses, Canonice verò, & similibus per duos conceditur posse à suis Ecclesiis abesse.

Aliquando dilatio unius diei potest esse notabilis, ut si quis velit Missam pro Agonizante, pro lite eo die decidenda, &c.

QUÆRES:

267. An omittens, aut notabiliter differens unam, vel alteram Missam peccet mortaliter, & reneatur ad restitutionem?

Peccare solum venialiter, vult Tamb. in Meth. celebr. Miss. lib. 3. cap. 1. §. 9. num. 18. quia in omissione Missæ attendi debet damnum temporale ex quantitate stipendii, non spirituale; alioquin mortalis esset omisio Salutationis Angelicæ.

Resp. peccare mortaliter, & ad restitutionem teneri. Mast. & Bonac. quia materia stipendii est gravis ratione circumstantiæ adjunctæ, nempe damni gravis spiritualis, ejusmodi est privatio fructus Missæ debiti ex justitia.

Ad rationem in oppositum: licet quodlibet bonum spirituale sit appetitivè majus quolibet temporali; intra lineam autem boni spiritualis secundum morem hominum existimationem datur parva materia; liquet ex doctrinâ communi: fructus Divini Officii est spiritualis, & tamen datur in illo parvitas materiæ, qualis dicitur omisio unius psalmi, atque etiam gravitas materiæ, qualis est omisio unius horæ, ita multò magis omisio unius Missæ; nam onus, quod ibi parit præceptum, hic parit stipendium, & pactum; & similiter si omisio unius psalmi est venialis, ita omisio unius Ave.

268. Sacerdos non obligatus ex stipendio, peccat mortaliter, si legitime non impeditur, quater, aut ter saltim in anno in festis solemnioribus non celebret. Leander trañ. 8. Sacrif. Miss. disp. 5. p. 1. contra Dianam p. 2. trañ. 14. ref. 19. quia regulariter, scandalum adest; quis enim sciens, Sacerdotem non legitime impeditum nunquam celebrare, non pariat suspicionem ejus perverse conscientie, cum periculo in juvenibus labendi ad ejus exemplum?

269. Sacerdos etiam Parochus die Nativitatis Domini non tenetur omnes tres Missas celebrare, sicut nec Parochiani tenentur omnes tres audire; quia cele-